MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI HIVATAL

TÁJÉKOZTATÓ

az építéssel járó beruházások helyszíni ellenőrzései során feltárt hibákról

Budapest

2011.05.30.

A tájékoztató célja az MVH helyszíni ellenőrzési részlegei által feltárt jellemző hibákat, hiányosságokat ismertetni az támogatásigényléssel kapcsolatos hibák, hiányosságok megelőzése érdekében.

TARTALOM

1. Az építési beruházások elszámolásainak alapja ... 3
2. A támogatási kérelem benyújtás ... 4
3. Támogatási határozatokban jóváhagyott munkanemenkénti maximális kiadások ... 5
4. Az MVH által alkalmazott referencia árak ... 6
5. Az építési beruházások helyszíni ellenőrzésének módszere ... 6
6. Jellemző hibák ... 7
   1) Nyilvántartások vezetése ... 7
   2) Helyszíni ellenőrzések során kért dokumentumok eredeti példányainak hiánya ... 8
   3) Megfelelő ügyfél képviselet hiánya a helyszíni ellenőrzésen ... 9
   4) Műszaki ellenőr alkalmazásának hiánya ... 9
   5) A ténylegesen beépített építési tétel nem azonos a kifizetési kérelemben megadottal ... 10
   6) Elmarad a támogatási kérelem módosítása ... 12
   7) ÉNGY-ben megtalálható építési tétel árajánlatos tételként való elszámolása ... 13
   8) A ténylegesen beépített építési tétel mennyisége, vagy minősége (anyag/technológia vonatkozásában) eltér a kifizetési kérelemben megadottól (ezáltal referencia ára is eltér) ... 13
   9) Ténylegesen nem beépített (csak megvásárolt) építési tétel elszámolása ... 14
   10) Nem új építési tételt elszámolása ... 14
   11) Építési napló és felmérési napló vezetése nem jogszabály szerinti, ezáltal nem alkalmas dokumentum alapú ellenőrzésre ... 14
   12) Művelet megvalósulása ... 15
   13) „Egyéb elszámolható kiadások” alátámasztó dokumentációinak hiánya ... 16
   14) Támogatási kérelemben plusz pontot érő kötelezettségvállalás nem teljesítése ... 16
   15) Arculati elem elhelyezésének hiánya ... 17

1. Az építési beruházások elszámolásainak alapja

„a helyes ÉNGY használat kulcsfontosságú elem a sikeres projekt elszámolásban”

Az **Építési Normagyűjtemény** (továbbiakban ÉNGY) alkalmazásának a célja, hogy elősegítse az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (továbbiakban ÚMVP) részeként az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (továbbiakban EMVA) társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevétele céljából benyújtott kérelmek szakszerű elbírálását, az építési költségek realitásának szakszerű vizsgálatát illetve kellő támpontot szolgáltasson az ügyfelek, tanácsadók, kivitelezők és a kérelmet értékelők számára. Az ÉNGY adatbázisának alapja a Terc Kft. által készített Összevont Építőipari Normagyűjtemény (ÖN) adatbázisa.

Az ÉNGY egy olyan építési-műszaki paramétereket tartalmazó gyűjtemény, amely az építési munkanemek és tételek megnevezése mellett tartalmazza a tételekre vonatkozó referenciaárat is. A referenciaár az adott építési tételre vonatkozóan a támogatás megállapításához figyelembe vehető legmagasabb egységnyi költséget jelent.. Az ÉNGY 55 munkanemen több mint 192 ezer építési tételt tartalmaz.

Az építési beruházásokkal kapcsolatos tervezett elszámolható kiadások *realitás vizsgálata* és a ténylegesen *megvalósult építési tételek elszámolásának értékelése* egyaránt az ÉNGY alapján történik.

A következő példa azt szemlélteti, hogy az ÉNGY miképpen részletezi a ’61 Útburkolatalap és makadámburkolat készítése’ munkanem egy kiválasztott építési tételét (61-005-0675396).

MVH kód: 61-005-0675396
Kód: 61-005-001.1-0012010
Verzió:2011-1
Közlekedés építési munkák
Útburkolatalap és makadámburkolat készítése
Beton burkolatalapok
Beton burkolatalap készítése, 6-30 cm vastagságban,permetezett védőréteggel utókezelve,
2,00 m-nél nagyobb szélességben
C8/10 - XN(H) földnedves kavicsbeton keverék CEM 32,5 pc. Dçmax = 16 mm, m = 6,2 finomsági modulussal
Referencia ár: 14675,00 Ft/m3
Anyag ár: 10318,00 Ft/m3
Gépköltség: 1861,00 Ft/m3
Rezsióradíj: 1920 Ft/óra

Az egyes fogalmak jelentése:
MVH kód: a tétel egyedi azonosítására alkalmas számsorozat Ezt kell a támogatási kérelmek esetén az építési „B” betétlap formanyomtatványon, kifizetési kérelmek esetén az építési tételek (ÉNGY) betétlapon feltüntetni.
Kód: az adott tétel Összevont Építőipari Normagyűjtemény (ÖN) szerinti azonosítója

Tétel megnevezése: összetett több soros megnevezés, soronként jelenik meg az egyes csoportok szerinti szűkítés alapján.
Referencia ár: az itt megadott érték az adott tétel vonatkozásában a támogatás megállapításkor figyelembe vehető maximális költség (forint/mennyiségi egység). A referencia ár tartalmazza az egységre vetített anyagköltséget, gépköltséget és a munkadíjat is.
Anyagár/Gépköltség/Rezsióradíj: Tájékoztató jellegű adat. A referenciaár megállapításánál figyelembe vett értékek.

A megvalósult projektekkel kapcsolatos kiadások elszámolásának alapja a gazdaságilag teljesített és pénzügyileg is rendezett számla. A számlával elszámolni kívánt kiadás reális voltának egyik ellenőrzési eszköze az ÉNGY, melynek referenciaárai alapján viszonyítja egymáshoz az MVH a munkanemhez (esetenként, például az Állattartó telepek korszerűsítése jogcím keretében a technológiai tevékenység kiadási tételhez) tartozó elszámolható és az elszámolni kívánt kiadást. Az Építési normagyűjtemény tartalmazza tehát azokat a referencia árakat, amelyek maximalizálják az egyes építési tételekre az elszámolható kiadás értékét. A fentiek alapján megállapítható, hogy a helyes ÉNGY használat kulcsfontosságú elem a sikeres projekt elszámolásban.

Árajánlat kizárólag olyan építési tételek esetén fogadható el, amelyek nem találhatóak meg az ÉNGY-ben.

2. A támogatási kérelem benyújtás

„ténylegesen tervezett bekerülési költséggel kell kalkulálni és nem a referenciaárral”

A támogatási kérelmek összeállítása során kiemelt jelentősége van annak, hogy minél inkább kidolgozott tervek alapján történjen meg a támogatási kérelem igénylése, mivel a támogatási kérelem építési tételei alapján kalkulált elszámolható kiadások összege annál inkább fogja közelíteni a később ténylegesen felmerült kiadások összegét.

Fontos kiemelni, hogy a támogatási kérelemben az elszámolni kívánt kiadásokat nem célszerű az ÉNGY referencia ár alapján számított kiadással meghatározni, hanem a valós tervezett kiadások szerint. Az ÉNGY az egyes tételek beazonosíthatóságán felül a felső korlát kifizető ügynökség általi megállapítására szolgál, a referenciaár weben történő közzététele kizárólag a nyilvánosságot szolgálja.

A tervezett beruházásra vonatkozóan, mint általában minden nagyobb beruházás esetén szokásos, célszerű részletes és tételes árajánlatot bekérni a kivitelezőtől/kivitelezőktől, hogy a várható költség egzakt módon megállapítható legyen. A támogatási kérelmek formanyomtatványainak kitöltésénél ténylegesen tervezett bekerülési költséggel kell kalkulálni és nem a referenciaárral! A kivitelezőtől kapott ajánlat szerint kell megadni az egyes munkanemekre elfogadott kiadásokat a nyomtatványon, valamint az egyes tételeket és azok mennyiségét. A referenciaárat meghaladó esetben a MVH automatikusan csökkenti az elszámolható kiadást, **de emiatt az kérelmezőt nem éri külön szankció.**

Előfordulhat, hogy az ügyfél a referenciaárnál alacsonyabb egységárral tudja tervezni és megvalósítani az adott beruházást. A reálisan tervezett költségekkel viszont elkerülhetőek a megítélt támogatás 20%-ot meghaladó mértékű alulteljesítéséből fakadó szankciók.

3. Támogatási határozatokban jóváhagyott munkanemenkénti maximális kiadások

„a tervek alapján kalkulált építési tételek és a kivitelezés során ténylegesen megvalósított építési tételek eltérései kezelhetők az ÉNGY-vel”

A támogatási kérelemben az egyes munkanemekre az egyes ÉNGY szerinti építési tételeket és azok mennyiségét kell megadni, illetve ha az adott tétel nem sorolható be az ÉNGY-be, akkor az előzetesen bekért árajánlatok alapján tervezett kiadást. Az MVH a tételek alapján minden munkanemre kiszámítja az elszámolható kiadások felső határát, majd ennek alapján a maximálisan igénybe vehető támogatás összegét. A jóváhagyott támogatás a költségrealitás vizsgálat után az egyes kiadási tételekre elfogadott elszámolható kiadások és a kiadási tételekhez tartozó intenzitások szorzatainak összege. Az MVH támogatási határozatokban *kiadási tételazonosítók* (ez építési beruházás vonatkozásában a munkanem) szerinti bontásban állapítja meg az elszámolható maximális kiadásokat. Ezek összege határozza meg a projekttel kapcsolatos elszámolható maximális kiadást.

A támogatási határozat építési munkanemei a kérelmezők terveire és a tervek alapján a támogatási kérelemben megadott munkanemenkénti építési tételek mennyiségére alapozva készül, felépítése a támogatási jogcímtől függően eltérő lehet.

Pozitív támogatási döntést követően az ügyfél kifizetési kérelmek benyújtásával, a kivitelező által kiállított, gazdaságilag teljesített és pénzügyileg is rendezett számlák alapján számolja el a kiadásait. Az elszámolni kívánt bizonylathoz ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőnek is rendelkezésre kell állnia, mely részletesen tartalmazza a ténylegesen megvalósított építési tételeket. Az MVH az adott építési beruházásra meghatározza kiadási tételenként a megvalósított építési tételek mennyisége és a vonatkozó referenciaárak alapján elszámolható kiadást és ha az alacsonyabb az elszámolni kívánt értéknél, akkor a Hivatal csökkenti az igényelthez képest az elszámolható kiadást. Ebben az esetben az elszámolni kívánt összeg és a jóváhagyott elszámolható kiadás különbségével csökken az igénybe vehető támogatás, a referenciaár miatti csökkentés nem képezi szankció alapját!

A kivitelezés során előfordulhat, hogy szükségessé válik a projekt műszaki tartalmának módosítása. A műszaki tartalom a támogatással érintett egység (építmény, eszköz, szolgáltatás) azon funkciója, használati módja, mérete, kapacitása, amely a támogatás nyújtásának céljával összefüggésben van, illetve a támogatás megítélésében szerepet játszott, amennyiben az EMVA társfinanszírozásában megvalósuló támogatások részletes szabályait megállapító jogcím specifikus rendeletek eltérően nem rendelkeznek. A műszaki tartalom változása lehet funkcionális, esetleg építési engedélyt érintő változtatás, melyet a 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§ (9) bekezdés a.) pontja alapján előzetesen engedélyeztetni kell az MVH-val.

Nem minősül azonban a műszaki tartalom módosításának a munkanemen belüli változtatás, például az eredetitől eltérő anyagválasztás, amennyiben nem jár a projekt értékének csökkenésével. (pl.: '44 Asztalosszerkezetek elhelyezése' munkanemen belül fa ablak helyett műanyag ablak kerül beépítésre stb.)

A módosítások, a tervek alapján kalkulált építési tételek és a kivitelezés során ténylegesen megvalósított építési tételek eltérései kezelhetők az ÉNGY-vel, melyet részletesen a 6. pontban írunk le.

4. Az MVH által alkalmazott referencia árak

23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30§ (2) – (3) az ÉNGY-t évente január 15-ig közleményben kell közzétenni, valamint az IH a közzétett építési normagyűjteményt legalább évente egy alkalommal frissíti, és azt július 1-jéig közzéteszi.

A rendelet 30.§ (4) bekezdése előírja, hogy *„A támogatási kérelem benyújtásakor a támogatási kérelem benyújtására nyitva álló időszak első napján hatályos Építési Normagyűjteményt kell figyelembe venni."*

A rendelet 30.§(11) bekezdése előírja, hogy *„A kifizetési kérelem esetén a támogatási kérelem benyújtási időszak első napján hatályos Építési Normagyűjteményt kell alkalmazni. Ha ezen Építési Normagyűjtemény nem tartalmazza az adott építési tételt, akkor az első olyan a támogatási kérelem benyújtására nyitva álló időszakot követően hatályos Építési Normagyűjteményt kell figyelembe venni, amelyben az építési tétel szerepelt."*

Mivel az ÉNGY-ben található referencia árak félévente frissítésre kerülnek, ezért a fenti jogszabályhely meghatározza az MVH számára, hogy a támogatási és kifizetési kérelmek feldolgozása során melyik ÉNGY verziót használja.

5. Az építési beruházások helyszíni ellenőrzésének módszere

„ha a helyszíni ellenőrzés a jegyzőkönyvben nem állapít meg hibát, hiányosságot, az még nem jelenti automatikusan a kifizetési kérelem jóváhagyását"

Az MVH helyszíni ellenőrzés kertében a kifizetési kérelmekben az ügyfelek által megadott valamennyi (MVH kóddal rendelkező vagy árajánlat alapján elszámolni kívánt) építési tétel tényleges megvalósulását (mennyiségét és minőségét) a helyszínen ellenőrzi. Az ellenőrzés kiterjed a támogatási rendeletekben meghatározott elvárt műszaki tartalom vizsgálatára (amennyiben a támogatási rendelet ezt definiálja), a támogatási kérelemben/pályázatban vállalt műszaki tartalom vizsgálatára, a kiviteli tervek és a megvalósítás összevetésére, valamint a számlával igazolt tételek megvalósításának vizsgálatára. A helyszíni ellenőrzés dokumentum alapú ellenőrzést és fizikai vizsgálatot (*mérés, leszámolás, szemrevételezéssel történő beazonosítás*) egyaránt jelent. A *dokumentum alapú vizsgálat alapja* a számlák, szállítólevelek, minőségi tanúsítványok, szerződések, jogosultságok vizsgálatán túl az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX.15.) Kormány rendelet alapján vezetett *építési napló és annak mellékletei (pl.: felmérési napló)*. A **beépített anyagok**

mennyisége tekintetében a felmérési napló az irányadó, hiszen az építési napló inkább az építés folyamatának napi lefolyását rögzíti. Az EMVA támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§(7) bekezdése előírja, hogy *„Építési beruházás esetén építési műszaki ellenőr alkalmazása, valamint építési napló vezetése akkor is kötelező, ha a beruházás nem építési engedély köteles. Amennyiben az építési napló nem tartalmazza a támogatás felhasználásának jogszerűsége megállapításához szükséges adatokat, az MVH a felmérési napló benyújtására hívhatja fel az ügyfelet."*

A helyszíni ellenőrzés minden esetben jegyzőkönyv felvételével zárul. A nem elszámolható kiadás elutasítására nem a helyszíni ellenőrzés keretében kerül sor, hanem a helyszíni ellenőrzési (szemle) jegyzőkönyv megállapításainak figyelembevételével, az adminisztratív ellenőrzés keretében. Ha a helyszíni ellenőrzés a jegyzőkönyvben nem állapít meg hibát, hiányosságot, az nem jelenti automatikusan a kifizetési kérelem jóváhagyását. A helyszíni ellenőrzés a kérelem ellenőrzési eljárásnak egyik, - igaz nagyon fontos része -, de az adminisztratív kereszt és megfelelőségi ellenőrzések azonban tárhatnak fel más egyéb hibákat, hiányosságokat. A teljes kérelem ellenőrzési folyamat eredménye a kifizetési határozatból ismerhető meg.

A helyszíni ellenőrzési eljárás részleteiről az MVH honlapjának kiemelt linkjei között külön tájékoztató található.

6. Jellemző hibák

1) Nyilvántartások vezetése

A közpénzek felhasználásának és a köztulajdon használatának nyilvánossága és ellenőrizhetősége érdekében a kedvezményezett nyilvántartási (könyvvezetési) rendszerét köteles oly módon továbbrészletezni, hogy abból a vonatkozó külön jogszabályban meghatározott adatok rendelkezésre álljanak. A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről a következőkről rendelkezik: *„35. § (1) Az ügyfél a jogszabályban előírt bizonylatot, könyvet, nyilvántartást – ideértve az elektronikus úton, illetőleg adathordozón rögzített adatokat is – úgy köteles kiállítani, illetve vezetni, hogy az a befizetési kötelezettségnek, illetve a támogatás alapjának és összegének, továbbá ezek megfizetésének, illetve igénybevételének megállapítására, ellenőrzésére alkalmas legyen. (2)*[116] *A könyveket, nyilvántartásokat, ideértve az intézkedéssel összefüggő külön analitikát is – ha jogszabály másként nem rendelkezik – úgy kell vezetni, hogy a) a bennük foglalt feljegyzések e törvényben, illetve a számvitelről szóló törvény bizonylati rendjére vonatkozó és egyéb jogszabályokban előírt bizonylatokon alapuljanak, b) intézkedésenként folyamatosan tartalmazzák a támogatást, illetve az egyéb fizetési kötelezettséget meghatározó adatokat és azok bizonylati hivatkozásait, c) azokból kitűnjék az adott időszakra vonatkozóan a támogatás, illetve az egyéb fizetési kötelezettség alapja, d) az intézkedésekben való részvételnek, valamint az alapul szolgáló bizonylatoknak az ellenőrzését lehetővé tegyék."*

Az EMVA támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet előírja a támogatási határozattal jóváhagyott művelettel összefüggő gazdasági eseményekről vezetett **elkülönített analitika** vezetését a kiadásai, valamint – ha a támogatás részletes feltételeit megállapító jogszabály ahhoz joghatást fűz – a bevételei vonatkozásában.

Építési beruházások esetén a jogosultsági feltételeket igazoló dokumentumok rendelkezésre állása és megbízhatósága kiemelten fontos. A pénzügyi tervezés báziseveit igazoló mérleg és eredmény kimutatás, főkönyvi kivonat, naprakész tárgyi eszköz karton a helyszíni ellenőrzés tárgyát képezi. A kedvezményezettnek, ha a vonatkozó jogcímben feltétel, igazolnia kell a minimális üzemméret (EUME érték) teljesítését. Bizonyos támogatási jogcímek esetén kiemelt jelentősége van a naprakész állatnyilvántartás meglétének.

A projekttel kapcsolatos dokumentumoknak célszerű egy helyen, rendezett formában rendelkezésre állniuk. Nagyban gyorsítja a munkát, és az egész helyszíni ellenőrzési eljárást, ha ezek a dokumentumok az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre állnak.

2) Helyszíni ellenőrzések során kért dokumentumok eredeti példányainak hiánya

A következő dokumentumok eredeti példányának a helyszíni ellenőrzés alkalmával a helyszínen rendelkezésre kell állni:

- számlák,
- pénzügyi teljesítést igazoló bizonylatok,
- jogerős építési, illetve használatbavételi/üzemeltetési vízjogi engedély
- engedélyköteles építési beruházásnál a jogerős építési engedély és a záradékolt tervdokumentáció
- adott esetben jogerős működési engedély
- a kivitelezés jogszerűségét igazoló dokumentumok:
    - építési napló,
    - felmérési napló,
    - szállítólevelek,
    - EK-megfelelőségi nyilatkozat, ill. EK- megfelelőségi tanúsítvány (másolat is elegendő),
    - a rendeltetésszerű és biztonságos használhatóságot igazoló felelős műszaki vezetői nyilatkozat,
    - a kivitelezési dokumentáció vagy az épület tényleges megvalósulásának megfelelő módosítást is tartalmazó megvalósulási dokumentáció,
    - műszaki átadás-átvételi (jegyzőkönyv vagy építési napló bejegyzés),
    - kivitelezői szerződés/ek, illetve azok módosításainak eredeti példányai,
    - a felelős műszaki vezető és műszaki ellenőr névjegyzéki bejegyzésének kamarai igazolása (másolat is elegendő),
    - felelős műszaki ellenőrrel kötött szerződés,

Ezen dokumentumok egy részének beszerzése és az építési napló kötelező mellékleteként való gyűjtése a kivitelező feladata. A kivitelező a műszaki átadás-átvétel során adja át ezeket az

építtetőnek. Az ügyfél felelőssége annyi, hogy ezen dokumentumok meglétét számon kérje a kivitelezőn.

3) Megfelelő ügyfél képviselet hiánya a helyszíni ellenőrzésen

Építés beruházások esetében fontos, hogy olyan személy képviselje az ügyfelet, vagy legyen jelen a helyszíni ellenőrzésen, aki ismeri a projekt műszaki elemeit, felvilágosítást és segítséget tud nyújtani a helyszíni ellenőrnek a vizsgálandó tételek beazonosításában. Ez a személy jellemzően a műszaki ellenőr. Amennyiben az ügyfél nem tud jelen lenni a helyszíni ellenőrzésen, akkor fontos, hogy képviselőjének legyen írásos meghatalmazása.

A naprakész nyilvántartás, az eredeti dokumentumok rendelkezésre állása és a megfelelő ügyfél képviselet gyorsítja a helyszíni ellenőrzési eljárást!

4) Műszaki ellenőr alkalmazásának hiánya

„műszaki ellenőr alkalmazásának hiánya veszélyezteti az egész projekt támogathatóságát”

Az EMVA támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§(7) bekezdése előírja, hogy *„Építési beruházás esetén építési műszaki ellenőr alkalmazása, valamint építési napló vezetése akkor is kötelező, ha a beruházás nem építési engedély köteles.”*

A műszaki ellenőr tevékenysége biztosítja mind az ügyfél, mind az MVH részére, hogy a kivitelező valóban a kiviteli tervek alapján valósítja meg a beruházást. Éppen ezért a műszaki ellenőr alkalmazásának hiánya veszélyezteti ez egész projekt támogathatóságát. Tevékenysége kiemelten fontos az elszámolt tételek és azok mennyiségének elfogadását illetően. Az építési műszaki ellenőr az építőipari kivitelezési tevékenység teljes folyamatában ellenőrzi (10 naponként) a vonatkozó jogszabályok, hatósági előírások, szabványok, szerződések és a kivitelezési dokumentáció betartását.

A műszaki ellenőr szakmai felelősséggel tartozik az általa elfogadott, de az MVH helyszíni ellenőrzése során nem igazolható tételek értékének levonása miatt, mely levonás az ügyfélnek pótolhatatlan kárt okoz.

A műszaki ellenőrnek fizetett díj ún. egyéb elszámolható kiadás címén támogatható kiadás.

Sajnos téves az a még mindig gyakran előforduló elgondolás, hogy nem építési engedély köteles beruházás esetén „nem kell műszaki ellenőr”.

A műszaki ellenőr alkalmazásának elmulasztása nem pótolható hiányosság, az így megvalósított beruházásra támogatás nem folyósítható. A kedvezményezettek részére kifejezetten ajánljuk, hogy az érdekeiket leginkább képviselő műszaki ellenőrt bízzanak meg a beruházási munkák ellenőrzésével, mivel a műszaki ellenőr az elszámolhatóság igazolásában kulcsszereplő.

5) A ténylegesen beépített építési tétel nem azonos a kifizetési kérelemben megadottal

„kifizetési kérelmekben nem a támogatási kérelemben megadott és támogatási határozattal jóváhagyott MVH kódú építési tétel azonosítót, hanem minden esetben a ténylegesen megvalósult építési tétel MVH kódját kell megadni"

Az EMVA-ból társfinanszírozott támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§ (6) bekezdése előírja, hogy *„Ha a támogatási határozat több kiadási tételt állapít meg, a kifizetési kérelem azonos kiadási tételéhez tartozó elszámolható kiadás összege a támogatási határozatban megállapított kiadási tétel összegét legfeljebb húsz százalékos mértékben meghaladhatja azzal, hogy az adott építésre jóváhagyott kiadások összege nem növekedhet."*

Az EMVA-ból társfinanszírozott támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§ (9) bekezdés b) pontja alapján *„az a) pont szerinti módosítás keretében az ügyfél új munkanemet vehet fel, jóváhagyott munkanemen belüli más építési tétel megvalósítása önmagában nem minősül a műszaki tartalom megváltoztatásának"*

Fentiek alapján a támogatási kérelemtől eltérően a kivitelezés során **munkanemen belül az egyes építési tételek szabadon módosíthatók**, a munkanemen belüli módosítások nem jelentik a műszaki tartalom megváltoztatását. A **módosítások miatt eltérő összegek adott építésen belül, munkanemenként maximum 20%-al haladhatják meg a támogatási határozattal megállapított elszámolható kiadást**, azonban a támogatási határozattal **az adott építésre jóváhagyott összes elszámolható összeget nem haladhatják meg**.

Ez a két lehetőség a gyakorlatban azt jelenti, hogy:

- ha a támogatási kérelemben szerepeltetett anyag helyett egy azzal műszakilag megegyező, vagy jobb minőségű anyagot épít be, akkor a kifizetési kérelemben a ténylegesen beépítésre került anyagra vonatkozó MVH kódot kell szerepeltetni,
- amennyiben az ÉNGY-ben nem található ilyen tétel, abban az esetben építési műszaki ellenőr ellenjegyzésével ellátott, tételes indoklást tartalmazó nyilatkozattal alátámasztva lehetőség van árajánlatos tételként szerepeltetni;

A kifizetési kérelemben a **ténylegesen beépített tételeket** kell szerepeltetni a vonatkozó MVH kódokkal. Amennyiben nem ez történik, a hibásan kitöltött kifizetési kérelemben szereplő tételek magvalósulása nem igazolható, ezáltal nem is támogatható.

Példa: a kérelmező a támogatási kérelem összeállítása során fa nyílászárók beépítését tervezte (MVH kód: 44-002-0359773; Referencia ár: 44 355 Ft/db), a kivitelezés során azonban műanyag nyílászáró (MVH kód: 44-012-0364953; Referencia ár: 23 432 Ft/db) beépítésére került sor.

MVH kód: 44-002-0359773
Kód: 44-002-001.3.1.1-0164101
Verzió:2011-1
Szakipari munkák
Asztalosszerkezetek elhelyezése
Fa ablakok elhelyezése
Fa kültéri nyílászárók,
hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezése,előre kihagyott falnyílásba, (szerelvényezéssel, illesztéssel),

4,00 m kerületig,
bukó-nyíló
Borovi Tiszatherm egyszárnyú bukó-nyíló ablak, u = 1,3 W/m˛ lazúros, hossztoldott 60 x 60 cm
Referencia ár: 44355,00 Ft/db
Anyag ár: 41523,00 Ft/db
Gépköltség: 0,00 Ft/db
Rezsióradíj: 2400 Ft/óra

MVH kód: 44-012-0364953
Kód: 44-012-001.1.1.1.1-0222151
Verzió:2011-1
Szakipari munkák
Asztalosszerkezetek elhelyezése
Műanyag ablakok elhelyezése
Műanyag kültéri nyílászárók,
hőszigetelt, fokozott légzárású ablak elhelyezéseelőre kihagyott falnyílásba, tömítés nélkül (szerelvényezve, finombeállítással),
4,00 m kerületig,
háromkamrás profil, egyszárnyú,
bukó-nyíló
REHAU bukó-nyíló ablak, BASIC PVC profil, u = 2,8 W/m˛K 60 x 60 cm
Referencia ár: 23432,00 Ft/db
Anyag ár: 20600,00 Ft/db
Gépköltség: 0,00 Ft/db
Rezsióradíj: 2400 Ft/óra

’44 Asztalosszerkezetek elhelyezése’ munkanemre, mint kiadási tétel azonosítóra 3 db ablakkal számolva az ügyfél elnyert 133 065 Ft elszámolható kiadást. Erre a munkanemre a 20%-os szabállyal számolva maximum 159 678 Ft (133 065 Ft * 1,2) összeget lehetséges elszámolni. Mivel a kivitelezés során más típusú nyílászáró került beépítésre, mint amelyet a támogatási kérelemben megadott és a támogatási összeg számításának az alapja volt, ezért az ügyfél erre a munkanemre maximum 70 796 Ft elszámolható kiadásra lesz jogosult (MVH kód: 44-012-0364953; Referencia ár: 23 432 Ft/db). A maximális elszámolható kiadás független, a számlán szereplő összegtől. Azaz ha a számlán a három műanyag nyílászáró ára kevesebb, mint 70 796 Ft, akkor a számlán szereplő összeg lesz az elszámolás alapja, ha több, mint 70 796 Ft, akkor pedig a referencia ár az elszámolás alapja.

A példához kapcsolódva gyakori hiba, hogy a kedvezményezett a kifizetési kérelmében a fa nyílászáró MVH kódját tünteti fel (MVH kód: 44-002-0359773; Referencia ár: 44 355 Ft/db) a műanyag nyílászáró beépítése ellenére, azt a helyszíni ellenőrzés nem fogja elfogadni, a helyszínen igazolt mennyiség 0 lesz. Így a beépített műanyag nyílászáró sem lesz támogatott költség, hiába a műanyag nyílászáró hasonló műszaki színvonalú.

A példa mutatja, hogy a kifizetési kérelmek összeállítása során **kiemelt figyelmet kell fordítani** arra, hogy nem a támogatási kérelemben megadott és jóváhagyott MVH kódú építési tétel azonosítót kell megadni (példában a fa nyílászáró MVH kódja) a kifizetési kérelemben, hanem **a kivitelezés során megvalósított MVH kódú építési tételét** (azaz a példa alapján a műanyag nyílászáróét). A jóváhagyott munkanemen belüli (’44 Asztalosszerkezetek elhelyezése’) más építési tétel megvalósítása önmagában nem minősül a műszaki tartalom megváltoztatásának. A példában a változtatás a támogatási határozatban

megállapított kiadási tétel összegét nem haladja meg. Az építési tétel változtatás legfeljebb munkanemenként húsz százalékos mértékben haladhatja azzal, hogy az adott építésre jóváhagyott kiadások összege nem növekedhet.

Gyakori hiba sajnos, hogy a kedvezményezettek egy része teljesen jóhiszeműen automatikusan a támogatási határozattal jóváhagyott, „**az egyszer már nyert”** MVH kódú építési tétel azonosítóját adja meg a kifizetési kérelemben. Ilyen esetben azonban a helyszíni ellenőrzés során az eltérés megállapításra kerül, ami a kérelem elbírálásakor az érintett tétel, súlyosabb esetben a kérelem elutasítását eredményezi és a kapcsolódó szankciót vonja maga után. Másik gyakori eset, amikor a kedvezményezett a valóságnak nem megfelelő MVH kódú építési tétel választása esetén **„valami hasonlót választottam”** választ adja. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a helyes, valóságnak megfelelő MVH kód megadása alapfeltétele a kiadás elszámolhatóságának. Javasoljuk, hogy a kifizetési kérelem beadása előtt, a kivitelező és a kifizetési kérelem nyomtatványait kitöltő személy között legyen párbeszéd, folytassanak le egy tételek szintjére kiterjedő egyeztetést, hogy pontosan milyen építési tételek valósultak meg, annak érdekében, hogy a kifizetési kérelemben a ténylegesen beépített tételek szerepeljenek.

6) Elmarad a támogatási kérelem módosítása

„bizonyos esetekben van mód a támogatási határozat módosítására”

Az EMVA támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§ (9) bekezdés alapján: *„Építési beruházás esetén a) a támogatási kérelem eredeti műszaki tartalma aa) a hatóság kötelező előírásának teljesítése érdekében, ab) egy alkalommal, az első kifizetési kérelem benyújtását megelőzően, az ügyfél által legkésőbb a kifizetési kérelem benyújtására nyitva álló időszak első napját megelőző harmincadik napig benyújtott, műszaki ellenőri véleménnyel alátámasztott kérelmére, - a támogatási kérelemben szereplő támogatási egység műszaki tartalmának negatív irányba való módosulása nélkül - módosítható; b) az a) pont szerinti* ***módosítás keretében az ügyfél új munkanemet vehet fel****, jóváhagyott munkanemen belüli más építési tétel megvalósítása önmagában nem minősül a műszaki tartalom megváltoztatásának; c) a b) pont szerinti módosítás* ***nem érintheti a támogatott célterületet és nem növelheti a támogatás összegét****, továbbá hatósági előírás alapján kezdeményezett módosító kérelemhez jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az ügyfélnek mellékelnie kell a hatóság kötelező előírását igazoló dokumentumot; d) a módosításról az MVH a támogatási határozat módosításával, illetve amennyiben a módosítás nem fogadható el külön határozattal vagy a kifizetési határozatban dönt;”*

A fenti jogszabályhely lehetővé teszi bizonyos feltételek betartása mellett a támogatási határozat módosítását, az abban meghatározott kiadási tételek/munkanemek mellett újabb munkanemek felvételét is. Módosítás a támogatott célterület változása vagy a jóváhagyott támogatási összeg növekedése, illetve a műszaki tartalom negatív irányba való módosulása nélkül történhet.

Amennyiben a módosítási kérelem benyújtása nélkül változtat a kedvezményezett a projekt megvalósítása során (pl.: nem jelzi a megvalósítási hely változását, műszaki taralom változást stb.), akkor a támogatási határozatban jóváhagyott kiadási tételek/munkanemeken kívüli kiadások nem lesznek elszámolhatóak. A kérdés vizsgálatára nem feltétlenül a helyszíni ellenőrzés keretében kerül sor, mivel ezt kérdést már az irodai, az un. adminisztratív ellenőrzés keretében is vizsgálja az MVH.

7) ÉNGY-ben megtalálható építési tétel árajánlatos tételként való elszámolása

„Árajánlat kizárólag olyan építési tétel esetében fogadható el, amelyek nem találhatóak meg az ÉNGY-ben”

Az EMVA támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§ (1) bekezdése c) pontja előírja, hogy *„az építési normagyűjteményben nem szereplő tétel esetén az MVH által rendszeresített formanyomtatványon árajánlatos tétel bejelentő lapot”* kell kitölteni. Árajánlat kizárólag olyan építési tétel esetében fogadható el, amelyek nem találhatóak meg az ÉNGY-ben.

Abban az esetben, ha az ÉNGY-ben szereplő építési tételt árajánlatos tételként nyújtja be az ügyfél az az építési tétel elutasítását jelenti. A kérdés vizsgálatára nem feltétlenül a helyszíni ellenőrzés keretében kerül sor, mivel ezt kérdést már az irodai, az un. adminisztratív ellenőrzés keretében vizsgálja az MVH.

Sajnos előfordul, hogy bizonyos munkákat árajánlattal számol el kedvezményezett, holott ezt építési tételek megadásával kellene. pl.: az árajánlat ’épület felújítás’-ról szól, azonban egy épület felújítás majd minden építési tételét az ÉNGY tartalmazza.

Az ellenőrizhetőség érdekében fontos, hogy az árajánlatos tételek megfogalmazásának, leírásának, korrektnek és műszakilag értelmezhetőnek kell lenni.

8) A ténylegesen beépített építési tétel mennyisége, vagy minősége (anyag/technológia vonatkozásában) eltér a kifizetési kérelemben megadottól (ezáltal referencia ára is eltér)

„MVH az építési tételek tényleges megvalósulását (mennyiségét és minőségét) a helyszínen ellenőrzi”

Az MVH helyszíni ellenőrzés kertében a kifizetési kérelmekben az ügyfelek által megadott valamennyi MVH kóddal rendelkező, valamint árajánlatos építési tétel tényleges megvalósulását (mennyiségét és minőségét) a helyszínen ellenőrzi. Az ellenőrzés kiterjedhet a támogatási rendeletekben meghatározott elvárt/kötelező műszaki tartalom vizsgálatára, valamint a kiviteli tervek és a megvalósítás összevetésére. A helyszíni ellenőrzés dokumentum alapú ellenőrzést és fizikai vizsgálatot (*mérés, leszámolás, szemrevételezéssel történő beazonosítás*) egyaránt jelent. Az eltakart, nem mérhető tételek ellenőrzése építési napló vagy felmérési napló bejegyzések alapján, szállítólevelek, számlák, egyéb bizonyító erejű dokumentumok alapján történik.

Sajnos gyakran előforduló hiba, hogy a kifizetési kérelemben megadott építési tétel mennyiségét a helyszíni mérés, számolás vagy dokumentum ellenőrzés nem igazolja. Ilyen esetben az adminisztratív ellenőrzés keretében a nem igazolt mennyiséghez tartozó elszámolható kiadás támogatási összege elutasításra kerül, ami szankciót vonhat maga után..

9) Ténylegesen nem beépített (csak megvásárolt) építési tétel elszámolása

„megvásárolt, de nem beépített építési anyag elszámolására nincs lehetőség”

A megvásárolt, de nem beépített építési anyag kifizetési kérelem alapján történő elszámolása nem lehetséges. A kifizetési kérelemben elszámolásra benyújtott, de nem beépített anyagköltségek az adminisztratív ellenőrzés során elutasításra kerülnek, mivel a támogatás megítélése beruházás megvalósítására vonatkozik és nem egyes anyagok beszerzésére, továbbá ennek megfelelően a referenciaár az anyag és munkadíjat (beépítés költségeit) együttesen tartalmazza.

10) Nem új építési tételt elszámolása

„nem elszámolható kiadás”

A nem új építési tétel beépítésének kiadása alapesetben nem elszámolható kiadás.
3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet 3. § (1) bekezdés alapján „Forgalomba hozni (továbbforgalmazni) vagy beépíteni csak megfelelőség igazolással rendelkező, építési célra alkalmas építési terméket szabad.” M*egfelelőség igazolás:* olyan vizsgálatokon alapuló dokumentum, amely igazolja, hogy a termék, illetve műszaki megoldás megfelel a rá vonatkozó műszaki specifikációkban foglalt követelményeknek; *megfelelőségi tanúsítvány:* kijelölt tanúsító szervezet által kiadott megfelelőség igazolás. Például bontott téglát még műemléki védelem alatt álló épületnél sem lehet alkalmazni, azonban, ha az ügyfél az általa beépíteni kívánt mennyiségre vonatkozóan beszerez megfelelőségi igazolást, vagy tanúsítványt egy akkreditált laboratóriumtól (ÉMI), akkor a használt elem beépíthető.

11) Építési napló és felmérési napló vezetése nem jogszabály szerinti, ezáltal nem alkalmas dokumentum alapú ellenőrzésre

„az építési napló és felmérési napló szabályos vezetéséről az MVH honlapjának kiemelt linkjei között külön tájékoztató található”

Az EMVA támogatások általános feltételeit meghatározó 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 30.§ (7) bekezdése előírja, hogy *„Építési beruházás esetén építési műszaki ellenőr alkalmazása, valamint építési napló vezetése akkor is kötelező, ha a beruházás nem építési engedély köteles. Amennyiben az építési napló nem tartalmazza a támogatás felhasználásának jogszerűsége megállapításához szükséges adatokat, az MVH a felmérési napló benyújtására hívhatja fel az ügyfelet.”*

A 191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet 24. § (2) rögzíti, hogy az építési naplónak, valamint mellékleteinek tartalmaznia kell az elszámoláshoz szükséges jelentős tényeket. Mivel az

építészeti beruházás teljesítésének alapja a 23/2007. FVM rendeletben meghatározott kötelezően vezetendő építési napló, ezért az építési naplóban minden esetben rögzíteni kell azokat a munkafolyamatokat (építési tételek MVH kódjához tartozó pontos megnevezéssel és mennyiséggel), melyeket az ügyfél a kifizetési kérelmeiben el kíván számolni.

Az MVH részére beküldendő építési napló másolati példányán a **napló bejegyzések mellett fel kell tüntetni az elszámolni kívánt építési tételek** (kifizetési kérelem ÉNGY betétlap) **szerinti MVH kódját.** Ez a tételek beazonosítására szolgál. Azért szükséges az építési tételek MVH kódjának feltüntetése, hogy a helyszíni vizsgálat során az építési naplóban (a kifizetési kérelemben csak építési tételek MVH kódjai vannak feltüntetve) történő beazonosítás a lehető legegyszerűbb legyen.

Az építési napló hiányos kitöltése számos problémát okoz a megvalósítás igazolása során. Az építési napló leggyakoribb hibái:

- építési tételek MVH kódja hiányzik,
- a munkafolyamat leírása hiányzik,
- az építési naplóból nem lehetséges a beépített mennyiségek meghatározása és nem áll rendelkezésre felmérési napló sem,
- az építési napló, kötelező mellékletei hiányoznak (a felelős műszaki vezető és a műszaki ellenőr jogosultságát alátámasztó dokumentumok, a beépített anyagokról szállítólevél, minőségi tanúsítvány stb.)

Felmérési napló készítésével kiegyenlíthetőek az építési napló méretezési hiányosságai.

A felmérési napló leggyakoribb hibái:

- építési tételek MVH kódja, pontos megnevezése hiányzik,
- méretszámítások, egyszerű magyarázó ábrák hiányoznak,
- a felmérési naplóban foglaltak nem egyeznek a valósággal.

Előfordul az is, hogy a műszaki dokumentációk nem kerülnek átadásra az ügyfél részére (szállítólevelek, minőségi tanúsítványok) így azok a helyszíni ellenőrzés alkalmával nem vizsgálhatóak, pótlásuk időigényes.

Az építési napló és felmérési napló szabályos vezetéséről az MVH honlapjának kiemelt linkjei között külön tájékoztató található.

12) Művelet megvalósulása

„jogerős használatbavételi engedély és műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv ”

A helyszíni ellenőrzéseken tapasztaljuk a művelet megvalósulásának eltérő értelmezését.

A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. § 4. pontjának definíciója szerint: *„művelet megvalósulása: a műveletet alkotó összes tevékenység okirattal igazolt lezárása; az okirat építési beruházás esetén a jogerős használatbavételi engedély, az üzembe helyezés feltételeként külön jogszabály által előírt közokirat vagy magánokirat, egyéb esetben a gazdasági eseményről kiállított, igazoltan teljesített és pénzügyileg is*

rendezett számviteli bizonylat;" A rendelet 17. § (3) bekezdése: *„A (2) bekezdés szerinti támogatások esetén az utolsó kifizetési kérelmet legkésőbb a művelet megvalósulását követő egy éven belül megnyíló kifizetési kérelem benyújtási időszakban, de legkésőbb 2015. január 31-ig kell benyújtani. Amennyiben a művelet megvalósulását követő egy éven belül nem nyílik meg kifizetési kérelem benyújtási időszak, az utolsó kifizetési kérelmet legkésőbb abban a kifizetési időszakban kell benyújtani, amely a művelet megvalósulása után elsőként nyílik meg."* Fontos előírás még a rendelet 19. § (3) bekezdése: *„A kifizetés alapját csak az ügyfélnél felmerült kiadások képezhetik, melyeket a művelet megvalósítása érdekében teljesített gazdasági eseményről az ügyfél nevére kiállított, és – a Technikai Segítségnyújtás intézkedés kivételével – pénzügyileg rendezett kiadásigazoló bizonylat igazol."*

A művelet megvalósulását az MVH építési engedély köteles beruházás esetén *a jogerős használatbavételi engedély* alapján, nem építési engedély köteles beruházás esetén a *műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv* alapján határozza meg!

A művelet megvalósulásának értelmezéséről az MVH honlapján külön tájékoztató található.

13) „Egyéb elszámolható kiadások" alátámasztó dokumentációinak hiánya

„kizárólag a projekttel összefüggő, a projekt megvalósítása szempontjából hasznos, önálló, ár-érték arányos"

23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet lehetővé teszi a támogatott projektekkel kapcsolatban bizonyos egyéb kiadások elszámolását. Az egyéb elszámolható kiadás nem lehet több, mint a beruházás egyéb elszámolható kiadások nélkül számított jóváhagyott kiadásainak 12%-a. Az elszámolható szolgáltatásokat rendelet 3. számú melléklete határozza meg. Az MVH valamennyi szolgáltatás esetén, de kiemelten a tanácsadás területén ellenőrzi, hogy a szolgáltatás kizárólag a projekttel összefüggő, a projekt megvalósítása szempontjából hasznos, önálló, ár-érték arányos.

14) Támogatási kérelemben plusz pontot érő kötelezettségvállalás nem teljesítése

„a támogatási kérelemben vállalt plusz pontot érő kötelezettségvállalás teljesülését az MVH ellenőrzi"

A különböző jogcímek esetében a támogatási kérelemben vállalt plusz pontot érő kötelezettségvállalás (pl. zöldterület növekedés, akadálymentesítés, komplexitás, stb.) nem teljesítése esetén a támogatási kérelemben kapott pontszám levonásra kerül vagy a jogcímrendeletben meghatározottan más egyéb módon szankcionálásra kerül. Amennyiben az csökkentett pontszám nem éri el az eredeti minimális ponthatárt, abban az esetben jogosultság hiányában a támogatási határozat visszavonásra, a kifizetési kérelem/ek elutasításra kerülhetnek.

15) Arculati elem elhelyezésének hiánya

„mulasztási bírság kiszabását is jelentheti ”

Az arculati elem célja az adófizetők tájékoztatása az Európai Unió és a Magyarország által közösen finanszírozott projektekről, ezért a támogatással megvalósított beruházáson és eszközein, jól látható helyen, legkésőbb a beruházás befejezéséig, az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig el kell helyezni az ÚMVP arculati elemet.

Amennyiben az elnyert támogatás valamilyen szolgáltatás nyújtására irányul (pl.: képzés, szaktanácsadás, konferencia, és ezek plakátjain, meghívóin, programfüzeteiben, az esemény helyén a bejáratnál kiállított fogadó/üdvözlő tábláin valamint a bemutatott prezentációk végén, egyéb kiadványokon, szórólapokon, szakmai tanulmányokban stb.), a kedvezményezettnek a projekt kapcsán megjelentetett összes írott / bemutatásra kiállított kiadványán kötelezően szerepeltetni kell a következőket: - európai lobogó, - ÚMVP logó, - szlogen: „Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa” – az Európai Unió és a Magyar Köztársaság támogatásával.

A kedvezményezett a magyarázó táblát, illetve matricát az üzemeltetési idő végéig köteles a támogatással megvalósított beruházáson, illetve annak megvalósítási helyén megjeleníteni. Megrongálódás, megsemmisülés esetén pótolni kell.

A kihelyezendő tábla, illetve matrica méretét úgy kell megválasztani, hogy mindenki számára jól látható, olvasható legyen.

Az ÚMVP arculati elemek hiánya akár a kérelem elutasítását és / vagy mulasztási bírság kiszabását is jelentheti.

Az arculati elemmel kapcsolatos tudnivalókat részletesen szabályozza az **ÚMVP Irányító Hatóságának 15/2009 (IV. 9.) közleménye** az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program intézkedései keretében támogatásban részesült kedvezményezettek tájékoztatási és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségeiről.